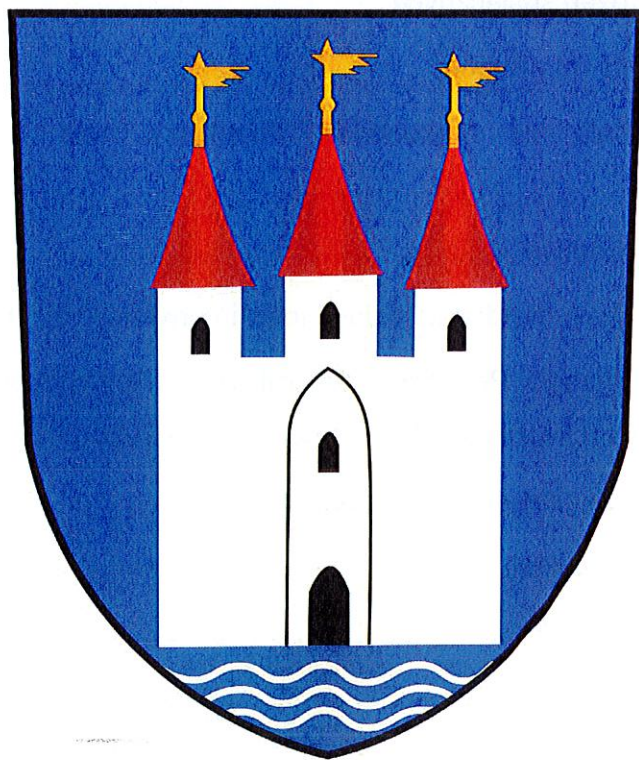

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII GMINY KORFANTÓW
NA LATA 2026-2029**

Spis treści

Postanowienia ogólne	4
Wprowadzenie	8
Ogólna charakterystyka Gminy Korfantów	10
Położenie, dane administracyjne, dane demograficzne	10
Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	12
Zasady usytuowania na terenie Gminy Korfantów miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych	12
Wyniki diagnozy zagrożeń społecznych	13
Problem uzależnienia od alkoholu	13
Problem uzależnienia od narkotyków, dopalaczy oraz innych substancji psychoaktywnych	22
Uzależnienia behawioralne	31
Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności interwencyjnej i profilaktycznej	36
Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029	41
Zadania prowadzące do osiągnięcia ww. celów:	42
Harmonogram realizacji zadań	51
Przewidziane efekty	51
Odbiorcy programu	52
Realizatorzy Programu	52
Instytucje oraz osoby fizyczne współpracujące oraz wspierające prace Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Korfantów	53
Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Korfantowie	53
Zasady finansowania programu	55
Monitoring i wdrażanie programu	55
Spis tabel	56

Spis wykresów.....	57
Bibliografia.....	58
Spis publikacji.....	58
Źródła internetowe.....	58

Postanowienia ogólne

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) do wyłącznej właściwości rady gminy należy m.in.: stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy. Natomiast zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 jest kontynuacją zadań realizowanych w latach ubiegłych oraz określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) a także zadań wynikających z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).

Gminny Program kierowany jest do mieszkańców z terenu Gminy Korfantów, a w szczególności do osób zagrożonych uzależnieniami i uzależnionych oraz członków ich rodzin, nauczycieli i pedagogów, specjalistów z zakresu uzależnień, sprzedawców alkoholu, rodziców i opiekunów oraz do dzieci i młodzieży.

Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w Gminie opiera się na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi jednostkami prowadzącymi działania w tym zakresie tj. Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, placówek oświatowych z terenu gminy, organizacji pozarządowych, Policji oraz innych podmiotów realizujących zadania określone w Programie.

ZADANIA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

Przeciwdziałanie narkomanii zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii należy do zadań własnych gminy. Zadania te obejmują w szczególności:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja wyżej wymienionych zadań prowadzona jest w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029.

Program jest kontynuacją szeregu działań, zainicjowanych w latach ubiegłych zgodnych z kierunkami działań zawartych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021–2025 . Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025, zwanego dalej „NPZ”, jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu. Realizacja tego celu odbywa się poprzez cele operacyjne, a jednym z nich jest profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Podstawy prawne programu:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025;
- Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym;
- Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Program został opracowany w oparciu o dane zawarte w Diagnozie Zagrożeń Społecznych przeprowadzonej w roku 2025.

Dla określenia postaw mieszkańców wobec potencjalnych problemów społecznych badania ankietowe przeprowadzono w grupach respondentów zróżnicowanych pod względem zmiennych takich jak płeć, wiek, wykształcenie. W badaniu wzięło udział łącznie 229 dorosłych osób oraz łącznie 245 uczniów, w tym:

- ✓ 138 dorosłych mieszkańców z terenu gminy Korfantów;
- ✓ 42 rodziców uczniów;
- ✓ 22 nauczycieli;
- ✓ 21 sprzedawców napojów alkoholowych;
- ✓ 6 pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej;
- ✓ 106 uczniów klas piątych i szóstych szkół podstawowych;
- ✓ 139 uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych.

Wprowadzenie

Alkohol jest napojem konsumowanym powszechnie. Od 15 lat spożycie wynosi nie mniej niż 9 l 100% alkoholu w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W 2022 roku odnotowano spadek spożycia 100% alkoholu w przeliczeniu na jednego mieszkańca Polski z poziomu 9,73 l w 2021 roku do 9,37 l, i jest to poziom najniższy od 6 lat. Z drugiej jednak strony od kilku lat widoczna jest wyraźna tendencja zwiększania się liczby zgonów z powodu używania alkoholu, osiągając najwyższą wartość 14 048 przypadków w 2021 roku. Systematycznie od 2002 roku zwiększa się dostępność ekonomiczna napojów alkoholowych; za średnie miesięczne wynagrodzenie można było kupić w 2022 roku o blisko 140% więcej butelek piwa o pojemności 0,5 l niż w 2002 roku i ponad 140% więcej butelek wódki 40% o pojemności 0,5 l.¹

Pod względem częstości picia (dni picia) widoczne są również różnice pomiędzy kobietami i mężczyznami. Ogólnie konsumenci alkoholu piją go średnio przez 73 dni, czyli ponad 2 miesiące w roku, przy czym najczęściej piją piwo (61 dni w roku) i zdecydowanie rzadziej wino czy napoje spirytusowe (14 dni w roku).²

Zgodnie z wynikami badania ESPAD przeprowadzonego w roku 2024, napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 72,9% uczniów z młodszej grupy i 91,3% uczniów z starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 39,1% piętnasto- i szesnastolatków i 73,3% siedemnasto- i osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 13,4% uczniów z młodszej kohorty i 24,3% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 67,9% uczniów młodszych i 40,9% uczniów starszych.³

¹ KCPU, Uzależnienia w Polsce- Raport 2023, Warszawa 2023

² Tamże.

³ Sierosławski. J., Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2024 r.

Wyniki badania ESPAD 2024 wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych, niż legalnych, zwłaszcza alkoholu i tytoniu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Chociaż raz, w ciągu całego życia, używało tych substancji 16,9% młodszych uczniów i 33,1% starszych uczniów. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych wśród uczniów klas pierwszych jest amfetamina (4,2%), a wśród uczniów szkół wyższego poziomu – także amfetamina (4,5%).⁴

Zjawisko uzależnień jest najczęściej kojarzone z zażywaniem substancji psychoaktywnych, choć od niedawna także z czynnościami. Uzależnienia behawioralne (czy nałogi behawioralne) stanowią wyzwanie dla klinicystów, lekarzy (np. lekarzy pierwszego kontaktu), psychologów, terapeutów, jak również dla szerokiego grona osób pracujących z młodzieżą (np. w świetlicach socjoterapeutycznych), głównie za sprawą braku wiedzy na temat ich istoty czy przebiegu. Terminem „uzależnienia behawioralne” określa się formy zaburzeń (nałogów) nie związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, a z niekontrolowanym wykonywaniem pewnych czynności (np. graniem w gry hazardowe). Formalnie, do grupy tych zaburzeń możemy zaliczyć jedynie zaburzenie uprawiania hazardu, natomiast nieformalnie – szereg zachowań, które stanowią przejaw patologii ze względu na intensywność ich podejmowania (i na konsekwencje, jakie ponosi jednostka), a nie sam fakt angażowanie się w nie. To właśnie odróżnia tzw. uzależnienia behawioralne od zachowań problemowych czy ryzykownych, do których możemy zaliczyć np. porzucanie szkoły. Zatem, poza uprawianiem hazardu, do tzw. uzależnień behawioralnych należą również zachowania przystosowawcze, np. robienie zakupów czy uprawianie ćwiczeń fizycznych, jeśli wykonywane są kompulsywnie i niosą negatywne konsekwencje dla jednostki i jej otoczenia.⁵

⁴ Tamże.

⁵ M. Rowicka, Uzależnienia behawioralne, Terapia i Profilaktyka, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2015 r.

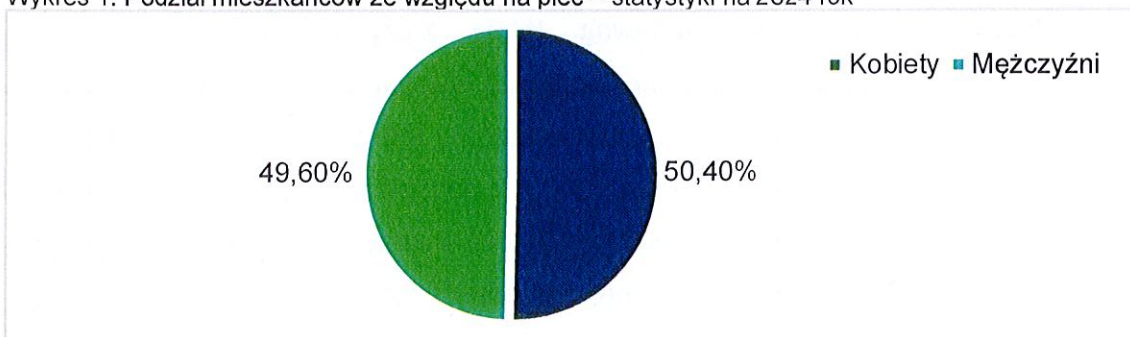
Ogólna charakterystyka Gminy Korfantów

Położenie, dane administracyjne, dane demograficzne

Gmina Korfantów to gmina miejsko- wiejska, położona w województwie opolskim, należąca do powiatu nyskiego. Siedzibą gminy jest miasto Korfantów.

Zgodnie z danymi GUS na dzień 31 grudnia 2024 roku gmina Korfantów liczyła 8 298 mieszkańców; z czego 50,40% stanowią kobiety (4 182), a 49,60% mężczyźni (4 116). Współczynnik feminizacji dla gminy Korfantów wynosił 102 (na 100 mężczyzn przypada 102 kobiety).

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na płeć – statystyki na 2024 rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przyrost naturalny:

Gminę Korfantów cechuje ujemny przyrost naturalny, który na koniec 2024 roku wyniósł -54. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -6,47 na 1000 mieszkańców. W 2024 roku urodziło się 50 dzieci, w tym: 23 dziewczynki i 27 chłopców. W tym samym czasie doszło do 104 zgonów, co odpowiada 12,46 zgonom na 1000 mieszkańców.

Migracje ludności:

W 2024 roku w gminie Korfantów zarejestrowano 99 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 97 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosiło 2. W tym samym roku 7 osób zameldowało się z zagranicy oraz 18 osób wymeldowało się za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -11.

Rynek pracy:

Dane statystyczne na koniec roku 2024 wskazują, że 60,70% mieszkańców gminy Korfantów jest w wieku produkcyjnym, 16,40% w wieku przedprodukcyjnym, a 22,90% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Zgodnie z danymi GUS, w 2024 roku w gminie Korfantów zarejestrowanych było 178 osób bezrobotnych, w tym: 84 kobiety oraz 94 mężczyzn⁶.

⁶ Bank Danych Lokalnych (GUS) - dane dla Gminy Korfantów

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Na terenie Gminy Korfantów określono następującą liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- 1) Zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa przeznaczonych do spożycia:
 - a) poza miejscem sprzedaży: 35,
 - b) w miejscu sprzedaży: 20.
- 2) Zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) do 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia:
 - a) poza miejsce sprzedaży: 35,
 - b) w miejscu sprzedaży: 10.
- 3) Zawierających powyżej 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia:
 - a) poza miejscem sprzedaży: 35,
 - b) w miejscu sprzedaży: 10.

Zasady usytuowania na terenie Gminy Korfantów miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych

Punkty, w których prowadzona jest sprzedaż, sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, powinny być zlokalizowane usytuowane w odległości co najmniej 30 metrów od:

- 1) placówek oświatowo- wychowawczych;
- 2) obiektów kultu religijnego.

Pomiaru odległości dokonuje się najkrótszą drogą wzdłuż ciągów komunikacyjnych dla ruchu pieszych od drzwi wejściowych do obiektów w/w do głównych drzwi wejściowych miejsc sprzedaży i miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. W przypadku gdy obiekty te są ogrodzone, odległość mierzona jest od głównego wejścia lub głównego wjazdu na teren posesji, na której znajduje się obiekt.

Wyniki diagnozy zagrożeń społecznych

Problem uzależnienia od alkoholu

Wyniki uzyskane wśród dorosłych mieszkańców z terenu Gminy Korfantów:

- Przyjętą miarą ważności różnych problemów społecznych była średnia uzyskana w wyniku odpowiedzi respondentów, gdzie waga punktowa wynosiła odpowiednio od 5 przy problemie uważanym za „bardzo istotny” do 1 przy „nieistotnym”. Problem alkoholizmu został oceniony wysoko w hierarchii problemów, uzyskując wagę punktową 3,52.
- 43,48% badanych mieszkańców jest zdania, iż problem alkoholizmu jest zauważalny na terenie gminy, a według 28,99% badanych problem ten jest bardzo powszechny.
- 60,87% badanych mieszkańców było zdania, że osoby spożywające alkohol na terenie gminy stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa społeczności lokalnej.
- Łącznie 78,26% ankietowanych mieszkańców zadeklarowało, że zna w swoim otoczeniu osoby nadużywające alkohol.
- 31,89% badanych mieszkańców spotyka się ze sprzedażą alkoholu nieletnim.
- 18,84% badanych mieszkańców zna przypadki spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży.
- 59,42% badanych mieszkańców spotyka się ze zjawiskiem nietrzeźwości wśród kierowców na terenie gminy.
- Według 68,19% badanych nauczycieli w ich szkołach są uczniowie, którzy mają już za sobą inicjację alkoholową.
- 81,82% badanych nauczycieli uważa, że wśród uczniów można zaobserwować niepokojące zachowania, które mogą sugerować np. problemy depresyjne, problemy z uzależnieniami, w tym uzależnieniami behawioralnymi.
- 31,88% ankietowanych mieszkańców zadeklarowało abstynencję.
- 50,72% badanych mieszkańców przyznało, że pije alkohol tylko okazjonalnie.

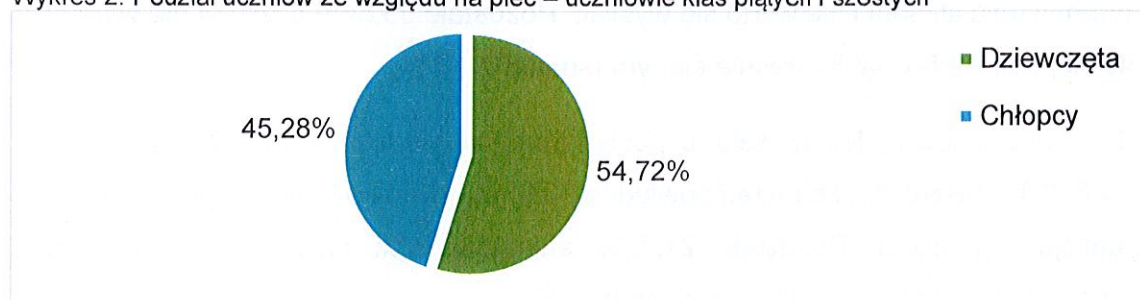
- 86,96% ankietowanych mieszkańców ma świadomość tego, że alkohol zawarty w piwie lub winie jest tak samo szkodliwy, jak ten zawarty w wódce.
- Według 36,23% badanych mieszkańców tylko codzienne spożywanie napojów procentowych może doprowadzić do uzależnienia.
- 66,67% ankietowanych sprzedawców uznało sprzedaż alkoholu dorosłej osobie nietrzeźwej za niestosowną.
- Według 80,95% ankietowanych sprzedawców osoby nietrzeźwe podejmują próby zakupu alkoholu.
- 23,81% ankietowanych sprzedawców potwierdziło nieprzyjemne zajście związane z alkoholem w obrębie sklepu.
- Żadnemu ze sprzedawców nie zdarzyło się sprzedać napojów alkoholowych osobie niepełnoletniej.

Wyniki badania wskazują, że w opinii badanych mieszkańców z terenu Gminy Korfantów najbardziej zauważalnym problemem w ich środowisku lokalnym jest alkoholizm. Wobec powyższego, zasadne jest podejmowanie działań w celu eliminowania potencjalnych zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu na terenie gminy. Konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym, a także promującym różne formy zdrowego stylu życia. Działania realizowane w obszarze profilaktyki powinny przyczyniać się do rozwoju i doskonalenia istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń, uwzględniającego w szczególności: zapobieganie uzależnieniom poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej oraz niwelowanie skutków wynikających z problemów uzależnień poprzez zapewnienie bezpłatnej interdyscyplinarnej pomocy specjalistycznej.

Wyniki uzyskane wśród uczniów klas piątych i szóstych szkół podstawowych z terenu Gminy Korfantów:

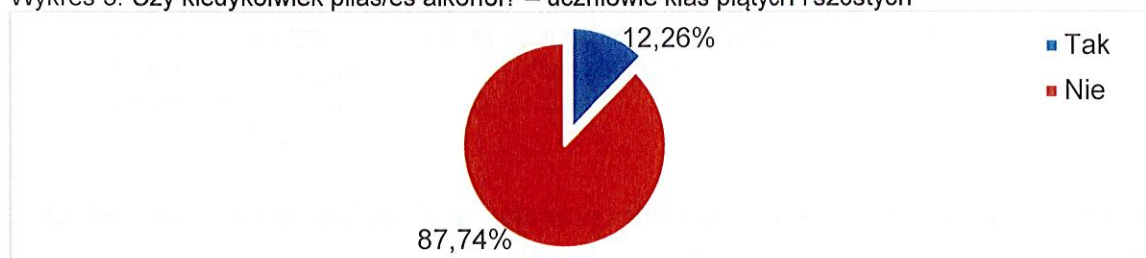
W badaniu wzięło udział 106 uczniów klas piątych i szóstych szkół podstawowych z terenu gminy Korfantów. W grupie badanych znalazło się 58 dziewcząt oraz 48 chłopców.

Wykres 2. Podział uczniów ze względu na płeć – uczniowie klas piątych i szóstych

- Z badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2025 roku wynika, że aktualnie do inicjacji alkoholowej przyznało się 12,26% badanych. Pozostali ankietowani tj. 87,74% odpowiedzieli, że jeszcze nigdy nie pili alkoholu.

Wykres 3. Czy kiedykolwiek piłaś/eś alkohol? – uczniowie klas piątych i szóstych

Pozytywnym jest, iż odsetek osób, które potwierdziły kontakt z alkoholem jest niższy niż w poprzednim badaniu.

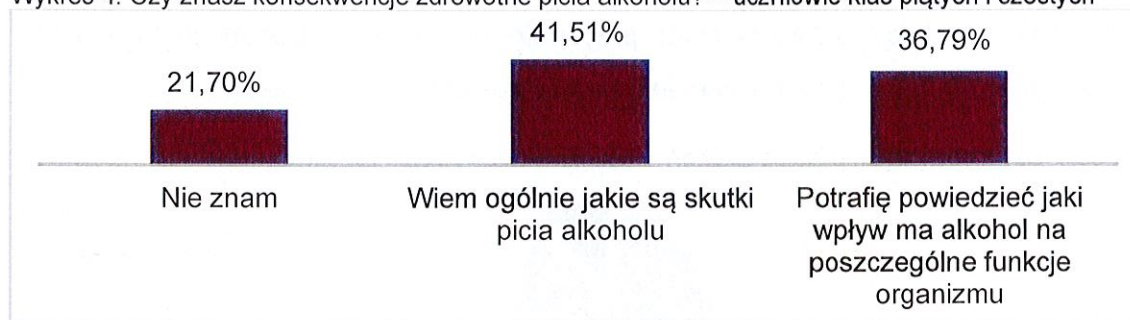
Tabela 1. Czy kiedykolwiek piłaś/eś alkohol (piwo, wino, wódkę, alkopop)? – analiza porównawcza

Czy kiedykolwiek piłaś/eś alkohol (piwo, wino, wódkę, alkopop)?	2021 rok	2025 rok
Tak	14,46%	12,26%
Nie	85,54%	87,74%

- Dane pozyskane w roku 2025 wskazują, iż 20,75% uczniów klas piątych i szóstych zna osoby poniżej 18 roku życia, które sięgają po alkohol. Pozostałe 79,25% przyznało, że nie posiada takich znajomości.

- Poproszono uczniów o ocenę dostępności alkoholu w ich środowisku. Opinie respondentów w tym zakresie wskazywały na trudny dostęp do alkoholu. Dla 16,98% ankietowanych zakup alkoholu jest bardzo trudny, prawie niemożliwy. Następnie 15,09% stwierdziło, iż zakup alkoholu jest trudny, ale możliwy, a 5,66% uważa, iż jest to zadanie raczej łatwe i nie wymaga to dużego wysiłku. Z kolei, 4,72% stwierdziło, że jest to zadanie łatwe dla każdego. Następnie 1,89% uznało, że raczej trudno kupić alkohol i nie warto się wysilać. Pozostałe 55,66% uczniów nie wyraziło swojej opinii gdyż nie interesuje się tym tematem.
- 41,51% uczniów zadeklarowało, iż posiada ogólną wiedzę na temat skutków picia, a 36,79% stwierdziło, że potrafi powiedzieć jaki wpływ ma alkohol na poszczególne funkcje organizmu. Pozostałe 21,70% ankietowanych przyznało, że nie zna zdrowotnych konsekwencji picia alkoholu.

Wykres 4. Czy znasz konsekwencje zdrowotne picia alkoholu? – uczniowie klas piątych i szóstych

Warto zauważyć, iż zmalał odsetek uczniów potwierdzających brak wiedzy w zakresie konsekwencji zdrowotnych picia alkoholu.

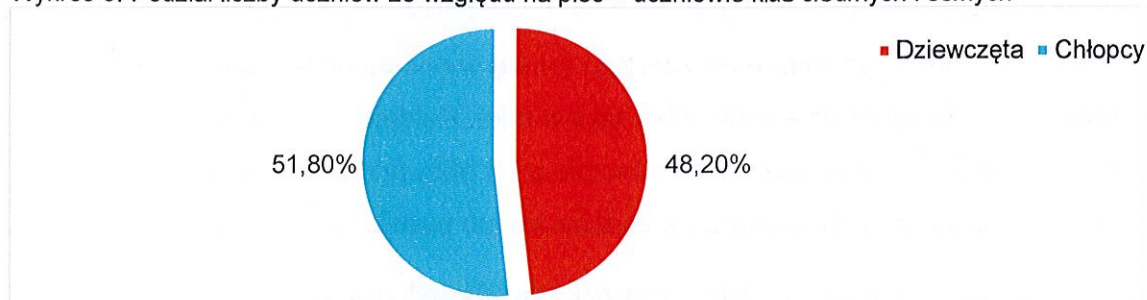
Tabela 2. Czy znasz konsekwencje zdrowotne picia alkoholu? – analiza porównawcza

Czy znasz konsekwencje zdrowotne picia alkoholu?	2021 rok	2025 rok
Nie, nie wiem	25,30%	21,70%
Tak, ale wiem tylko ogólnie jakie są skutki picia alkoholu	57,83%	41,51%
Tak, potrafię powiedzieć jaki wpływ ma alkohol na poszczególne funkcje organizmu	16,87%	36,79%

Wyniki uzyskane wśród uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych z terenu Gminy Korfantów:

W badaniu wzięło udział 139 uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych z terenu gminy Korfantów; w tym 67 dziewcząt i 72 chłopców.

Wykres 5. Podział liczby uczniów ze względu na płeć – uczniowie klas siódmych i ósmych

- Wśród uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych pierwszy kontakt z alkoholem potwierdziło 38,85% badanych, w tym: 44,78% ogółu badanych dziewcząt i 33,33% ogółu badanych chłopców. Pozostali ankietowani tj. 61,15% odpowiedzieli, że jeszcze nigdy nie pili alkoholu. Warto wspomnieć, iż odsetek osób, które potwierdziły kontakt z alkoholem jest dużo wyższy niż w poprzednim badaniu.

Tabela 3. Czy kiedykolwiek piłaś/eś alkohol? – analiza porównawcza

Czy kiedykolwiek piłaś/eś alkohol?	2021 rok	2025 rok
Tak	29,33%	38,85%
Nie	70,67%	61,15%

- Jako początek inicjacji alkoholowej większość badanych wskazała na wiek 11 lat.

Tabela 4. W jakim wieku po raz pierwszy zdarzyło Ci się wypić napój alkoholowy?

W jakim wieku zdarzyło Ci się po raz pierwszy wypić napój alkoholowy?	Uczniowie klas siódmych i ósmych szkoły podstawowej
Nie piłam/em	61,15%
11 lat	19,42%
12 lat	7,91%
13 lat	5,04%
14 lat	4,32%
15 lat	2,16%

- Z pozyskanych danych wynika, iż pierwszym kontaktem z alkoholem sprzyja okres wakacyjny (53,70%), a młode osoby najczęściej sięgają po alkohol dla towarzystwa (44,00%).
- Co więcej, 25,93% badanych uczniów mających za sobą inicjację alkoholową zadeklarowało, iż do „pierwszego razu” zostały namówione przez inne osoby.
- Ponadto, 53,70% przyznało, że zdarzyło im się wypić alkohol tylko raz, a 24,07% zaznaczyło, że spożywa alkohol kilka razy w roku. Kolejno 11,11% przyznało, iż ma to miejsce kilka razy w miesiącu. Pozostałe po 5,56% przyznało się do spożywania alkoholu kilka razy w tygodniu oraz codziennie lub prawie codziennie.

Tabela 5. Jak często sięgasz po alkohol? – uczniowie klas siódmych i ósmych

Jak często sięgasz po alkohol?	Uczniowie klas siódmych i ósmych szkoły podstawowej n=54
Codziennie lub prawie codziennie	5,56% - 3 uczniów
Kilka razy w tygodniu	5,56% - 3 uczniów
Kilka razy w miesiącu	11,11% - 6 uczniów
Kilka razy w roku	24,07% - 13 uczniów
Piłam/em tylko raz	53,70% - 29 uczniów

- Kolejno zapytano uczniów, którzy potwierdzili więcej niż raz picie alkoholu, ile razy zdarzyło im się pić alkohol w ciągu ostatnich 12 miesięcy. I tak, 32,00%, tj. 8 uczniów przyznało, iż miało to miejsce 20 lub więcej razy i tyle samo wskazało na przedział 3-5 razy. Z kolei, 16,00% zaznaczyło, że miało to miejsce 1-2 razy. Pozostałe wyniki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Ile razy zdarzyło Ci się pić alkohol w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

Ile razy zdarzyło Ci się pić alkohol w ciągu ostatnich 12 miesięcy?	Uczniowie klas siódmych i ósmych szkoły podstawowej n=25
Nie piłem/am	4,00% - 1 uczeń
1-2 razy	16,00% - 4 uczniów
3-5 razy	32,00% - 8 uczniów
6-9 razy	8,00% - 2 uczniów

10-19 razy	8,00% - 2 uczniów
20 razy lub więcej	32,00% - 8 uczniów

- Ponadto, 20,00% tj. 7 uczniów przyznało, iż w ciągu ostatnich 30 dni spożywało alkohol 20 lub więcej razy. Kolej, po 44,00% przyznało, że miało to miejsce 1-2 razy. Pozostałe wyniki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Ile razy zdarzyło Ci się pić alkohol w ciągu ostatnich 30 dni?

Ile razy zdarzyło Ci się pić alkohol w ciągu ostatnich 30 dni?	Uczniowie klas siódmych i ósmych szkoły podstawowej n=25
Nie piłem/am	16,00% - 4 uczniów
1-2 razy	44,00% - 11 uczniów
3-5 razy	8,00% - 2 uczniów
6-9 razy	12,00% - 3 uczniów
10-19 razy	0,00%
20 razy lub więcej	20,00% - 5 uczniów

- Zapytano również pijących alkohol uczniów, czy zdarzyło się im upić napojem alkoholowym. I tak, 52,00% tj. 13 uczniów potwierdziło taką sytuację, natomiast pozostałe 48,00% zaprzeczyło.
- Gdy zapytano ankietowanych o to czy znają w swoim otoczeniu osoby poniżej 18 roku życia, które piją alkohol, 60,43% potwierdziło, że zna takie osoby. Pozostałe 39,57% zaprzeczyło takim znajomościom.
- 34,53% ankietowanych nie interesuje się zakupem napojów alkoholowych.
- Dla 24,46% ankietowanych zakup alkoholu jest trudny, ale możliwy. Z kolei, dla 14,39% jest to zadanie bardzo trudne, prawie niemożliwe, a 12,23% uczniów stwierdziła, iż jest to zadanie raczej łatwe. Z kolei, 10,07% uznało, że jest to zadanie bardzo łatwe dla każdego, a 4,31% uznało to za zadanie raczej trudne i niewarte wysiłku.
- Ogół badanych uczniów dość dobrze ocenił swój poziom wiedzy na temat konsekwencji zdrowotnych picia alkoholu. I tak, 44,60% ankietowanych posiada ogólne informacje na temat skutków spożywania alkoholu, a 35,97% zadeklarowało,

że potrafi powiedzieć, jaki wpływ ma picie na poszczególne funkcje organizmu. Pozostałe 19,42% uczniów przyznało, że nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Wykres 6. Czy znasz konsekwencje zdrowotne picia alkoholu? – uczniowie klas siódmych i ósmych

Porównując tegoroczne wyniki z wynikami z 2021 roku warto zaznaczyć, iż nieco wzrósł odsetek uczniów potwierdzających brak wiedzy w zakresie konsekwencji zdrowotnych picia alkoholu.

Tabela 8. Czy znasz konsekwencje zdrowotne picia alkoholu? – analiza porównawcza

Czy znasz konsekwencje zdrowotne picia alkoholu?	2021 rok	2025 rok
Nie, nie wiem	13,33%	19,42%
Tak, ale wiem tylko ogólnie jakie są skutki picia alkoholu	50,00%	44,60%
Tak, potrafię powiedzieć jaki wpływ ma alkohol na poszczególne funkcje organizmu	36,67%	35,97%

Problem uzależnień wśród młodzieży jest niezwykle trudny. Spożywanie środków psychoaktywnych związane jest z ryzykiem występowania szkód zdrowotnych, a także przyczynia się do nasilania zachowań antyspołecznych, osłabia hamulce społeczne, nasila agresję, powoduje najczęściej absencję szkolną, nieprawidłową realizację obowiązku szkolnego oraz konflikty z rówieśnikami, rodzicami i nauczycielami. Często zdarza się, że w okresie dojrzewania rodzice przestają być autorytetami dla młodych ludzi, a rolę tę przejmują rówieśnicy. Niekiedy nastolatek trafia w negatywne środowisko rówieśnicze. Chce zaimponować znajomym, sięgając po środki odurzające, nie chce odstawać od innych. Myśli, że rezygnując i asertywnie wypowiadając swoje przeciwne zdanie, będzie odrzucony przez grupę, na której mu tak bardzo zależy. Niektóre osoby poddawane są presji rówieśniczej lub traktują używanie substancji psychoaktywnych jako ucieczkę od problemów w środowisku szkolnym czy też w domu. Rolą rodziców jest ukazanie młodzieży, jakie zagrożenia

niesie za sobą stosowanie substancji psychoaktywnych, a jednocześnie wskazywanie konstruktywnej drogi do radzenia sobie z problemami, zyskania akceptacji rówieśniczej, zdrowego i szczęśliwego życia pozbawionego nałogów.

Wobec powyższego istotnym jest prowadzenie szeroko pojętej działalności profilaktycznej skierowanej nie tylko bezpośrednio do uczniów, ale również do rodziców, opiekunów oraz kadry pedagogicznej. W szczególności należy kontynuować organizację warsztatów profilaktycznych mających na celu uświadamianie uczniów na temat skutków używania substancji psychoaktywnych oraz odpowiedzialności za namawianie do tego innych. Działania profilaktyczne powinny być ukierunkowane na uczenie umiejętności życiowych uczniów związanych m.in. z konstruktywnym rozwiązywaniem konfliktów rówieśniczych na drodze negocjacji/mediacji. Ważne jest również wzmacnianie czynników chroniących wśród dzieci i młodzieży takich jak: wzmacnianie postawy asertywnej, wzmacnianie poczucia własnej wartości niezależnej od opinii rówieśników.

Problem uzależnienia od narkotyków, dopalaczy oraz innych substancji psychoaktywnych

Wyniki uzyskane wśród dorosłych mieszkańców z terenu Gminy Korfantów:

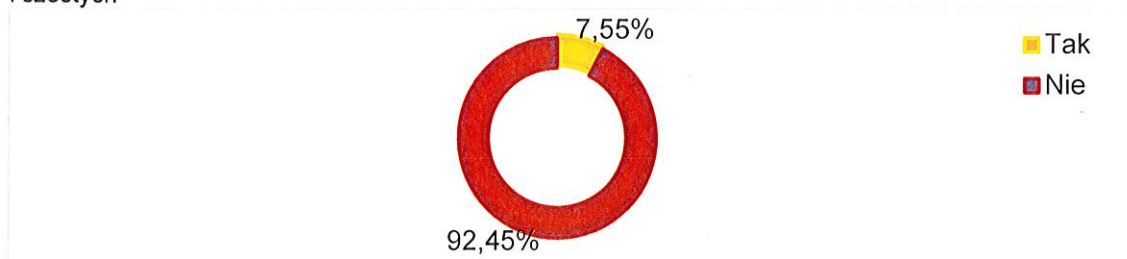
- Przyjętą miarą ważności różnych problemów społecznych była średnia uzyskana w wyniku odpowiedzi respondentów, gdzie waga punktowa wynosiła odpowiednio od 5 przy problemie uważanym za „bardzo istotny” do 1 przy „nieistotnym”. Problem narkomanii uzyskał w ocenie mieszkańców wagę punktową 2,80. Natomiast problem nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy) 2,71.
- 43,48% badanych mieszkańców uważa, iż problem narkomanii to nieliczne przypadki na terenie gminy, natomiast 20,29% uważa ten problem jest zauważalny.
- 7,25% badanych mieszkańców posiada wiedzę na temat tego, gdzie można nabyć narkotyki.
- Łącznie 27,54% ankietowanych mieszkańców przyznało, że zna osoby zażywające narkotyki.
- 10,14% mieszkańców przyznało się do eksperymentowania z narkotykami.
- 40,91% badanych nauczycieli bardzo dobrze ocenia swój poziom wiedzy w zakresie rozpoznawania objawów odurzenia alkoholowego lub narkotykowego.
- Według 9,09% nauczycieli w ich szkołach są uczniowie którzy mieli kontakt z narkotykami.
- 16,67% badanych rodziców przyznało, iż na terenie szkół istnieje zagrożenie narkotykami.
- 14,29% badanych rodziców nie potrafi rozpoznać osoby pod wpływem narkotyków.
- 40,48% rozmawia rzadko na temat konsekwencji związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych, natomiast 14,29% nigdy nie podejmuje takich rozmów
- 56,52% mieszkańców oraz 52,38% rodziców nie posiada wiedzy na temat instytucji pomagającym osobom uzależnionym.

Badania zrealizowane wśród dorosłych mieszkańców pozwoliły stwierdzić, iż problem narkomanii występuje w Gminie Korfantów. Konieczna jest realizacja działań edukacyjnych, mających na celu uświadamianie mieszkańców o ryzyku związanym z używaniem substancji psychoaktywnych, jak również bieżąca współpraca samorządu lokalnego z instytucjami i organizacjami pozarządowymi na rzecz promowania zdrowego stylu życia i przeciwdziałania narkomanii. Należy podejmować działania profilaktyczne w celu uniknięcia rozpowszechnienia się problemu, jak również kształtowania odpowiednich postaw mieszkańców wobec zjawiska narkomanii.

Wyniki uzyskane wśród uczniów klas piątych i szóstych szkół podstawowych z terenu Gminy Korfantów:

- Dane pozyskane w roku 2025 wskazują, iż 7,55% uczniów klas piątych i szóstych zna w swoim środowisku osób, które zażywają narkotyki. Pozostałe 92,45% nie zna takich osób.

Wykres 7. Czy znasz w swoim środowisku osoby zażywające narkotyki? – uczniowie klas piątych i szóstych

Odsetek uczniów potwierdzających znajomość w swoim środowisku osób zażywających narkotyki w 2025 roku znacznie zmalał w porównaniu do 2021 roku.

Tabela 9. Czy znasz w swoim środowisku osoby zażywające narkotyki? – analiza porównawcza

Czy znasz w swoim środowisku osoby zażywające narkotyki?	2021 rok	2025 rok
Tak	19,28%	7,55%
Nie	80,72%	92,45%

- 7,55% przyznało, iż ktoś namawiał ich do zażycia narkotyków.
- 42,45% badanych zna ogólne skutki zdrowotne zażywania tego typu substancji, a 16,98% potrafi dokładnie wymienić konsekwencje zdrowotne. Pozostałe 40,57% uczniów nie posiada żadnych informacji w tym zakresie. Warto zauważyć, iż odsetek uczniów potwierdzających brak wiedzy w zakresie konsekwencji zdrowotnych stosowania narkotyków utrzymuje się na podobnym poziomie.

Tabela 10. Czy znasz konsekwencje zdrowotne stosowania narkotyków? – analiza porównawcza

Czy znasz konsekwencje zdrowotne stosowania narkotyków?	2021 rok	2025 rok
Tak, potrafię dokładnie wymienić	19,28%	16,98%
Posiadam ogólną wiedzę	42,17%	42,45%
Nie, nie znam	38,55%	40,57%

- Okazało się również, że 57,55% uczniów nie zna prawnych konsekwencji posiadania narkotyków. Z kolei, 21,70% zadeklarowało, że potrafi powiedzieć dokładnie, jakie grożą za to sankcje, a 20,75% badanych stwierdziło, że wie jakie są ogólne kary. Warto zauważyć, iż wzrósł odsetek uczniów potwierdzających brak wiedzy w zakresie konsekwencji prawnych posiadania narkotyków

Tabela 11. Czy znasz konsekwencje prawne posiadania narkotyków? – analiza porównawcza

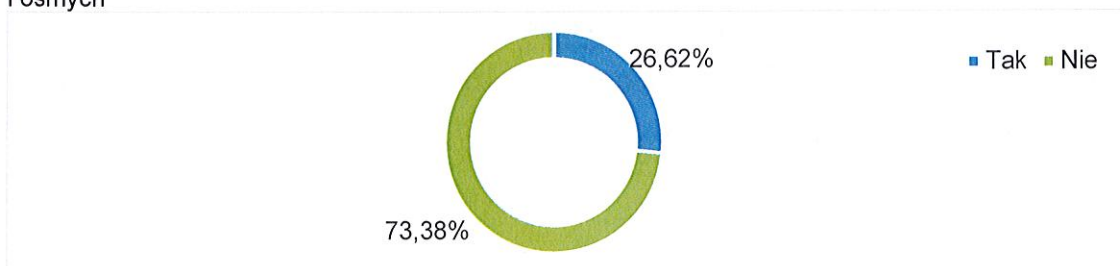
Czy znasz konsekwencje prawne posiadania narkotyków?	2021 rok	2025 rok
Tak, potrafię dokładnie wymienić	12,05%	21,70%
Posiadam ogólną wiedzę	50,60%	20,57%
Nie, nie znam	37,35%	57,55%

- Z odpowiedzi uczniów klas piątych i szóstych wynika, że zarówno rodzice, jak i nauczyciele zazwyczaj rozmawiają na temat szkodliwości zażywania narkotyków oraz dopalaczy, jednak robią rzadko.

Wyniki uzyskane wśród uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych z terenu Gminy Korfantów:

- Większość uczniów klas siódmych i ósmych przyznało, że nie interesuje się zakupem narkotyków (51,80%). Wśród tych, którzy dokonali oceny dostępności tego rodzaju substancji psychoaktywnych przeważały odpowiedzi wskazujące na bardzo trudny, prawie niemożliwy dostęp do narkotyków (28,06%).
- Dane pozyskane w roku 2025 wskazują, iż 26,62% uczniów klas siódmych i ósmych zna w swoim środowisku osoby, które zażywają narkotyki. Pozostałe 73,38% nie zna takich osób.

Wykres 8. Czy znasz w swoim środowisku osoby zażywające narkotyki? – uczniowie klas siódmych i ósmych

- Z badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczniów z terenu Gminy Korfantów wynika, że zdecydowana większość respondentów tj. 94,24% nie miała dotychczas kontaktu z narkotykami. Pozostałe 5,76% tj. 8 uczniów przyznało się do pierwszych eksperymentów z tego typu substancjami.

Pozytywnym jest, że zdecydowana większość ankietowanych uczniów klas siódmych i ósmych nie miała dotychczas kontaktu z narkotykami. Co więcej, odsetek osób potwierdzających eksperymentowanie z tego typu substancjami psychoaktywnymi jest nieco wyższy, niż w 2021 roku.

Tabela 12. Czy używałeś/eś kiedykolwiek narkotyków? – analiza porównawcza

Czy używałeś/eś kiedykolwiek narkotyków?	2021 rok	2025 rok
Tak	2,67%	5,76%
Nie	97,33%	94,24%

- Uczniowie, którzy potwierdzili swoją inicjację narkotykową odpowiadali na dodatkowe pytania dotyczące użytkowania narkotyków. I tak, 25,00% z nich potwierdzili kontakt z marihuaną lub haszyszem, a 50,00% potwierdziło kontakt

z narkotykami w tabletkach, proszku. Dwóch uczniów nie chciało udzielić konkretnej odpowiedzi.

- Najczęściej uczniowie zażywali narkotyki z ciekawości oraz dla konkretnego towarzystwa. Zdarzenia te najczęściej miały miejsce na wagarach oraz na wakacjach.
- Ponadto, 75,00% uczniów, którzy mieli kontakt z narkotykami przyznali, iż przebywali pod wpływem narkotyków na terenie swojej szkoły.
- W drodze badania okazało się, iż zdecydowana większość uczniów tj. łącznie 91,37% nie zna miejsc ani osób, u których można zakupić narkotyki lub nie interesuje się tym tematem. Pozostałe 8,63% potwierdziło, iż wie gdzie dokonać zakupu narkotyków.
- Z przeprowadzonej ankietyzacji wynika również, że 46,04% zna ogólne skutki zdrowotne ich zażywania, a 29,50% uczniów jest w stanie wskazać jaki wpływ mają narkotyki na poszczególne funkcje organizmu. Pozostałe 24,46% badanych przyznało się do braku wiedzy na ten temat. Warto zauważyć, iż nieco wzrósł odsetek uczniów potwierdzających brak wiedzy w zakresie konsekwencji zdrowotnych stosowania narkotyków.

Tabela 13. Czy znasz konsekwencje zdrowotne stosowania narkotyków? – analiza porównawcza

Czy znasz konsekwencje zdrowotne stosowania narkotyków?	2021 rok	2025 rok
Tak, potrafię dokładnie wymienić	30,00%	29,50%
Posiadam ogólną wiedzę	51,33%	46,04%
Nie, nie znam	18,67%	24,46%

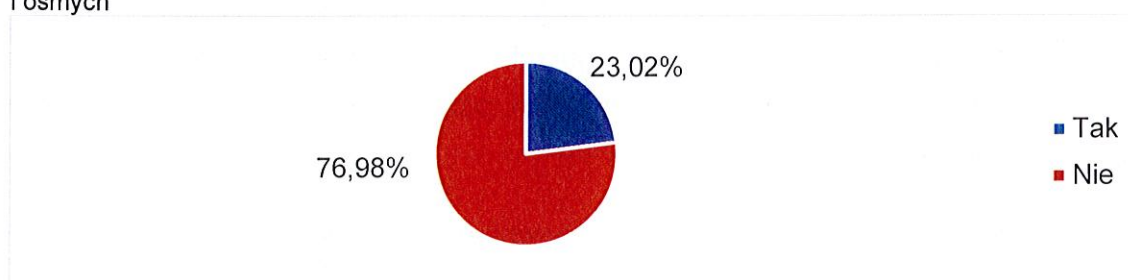
- 41,01% badanych odpowiedziało, że zna ogólne konsekwencje prawne, a 30,22% zadeklarowało, że potrafi dokładnie powiedzieć jakie grożą za to kary. Pozostałe 28,78% uczniów przyznało, że nie posiada wiedzy w danym temacie. Porównując tegoroczne dane z wynikami z 2021 roku należy zwrócić uwagę, iż wzrósł odsetek uczniów potwierdzających brak wiedzy w zakresie konsekwencji prawnych posiadania narkotyków.

Tabela 14. Czy znasz konsekwencje prawne posiadania narkotyków? – analiza porównawcza

Czy znasz konsekwencje prawne posiadania narkotyków?	2021 rok	2025 rok
Tak, potrafię dokładnie wymienić	22,67%	30,22%
Posiadam ogólną wiedzę	60,00%	41,01%
Nie, nie znam	17,33%	28,78%

- 23,02% badanych uczniów klas siódmych i ósmych zna w swoim środowisku osoby zażywające dopalacze. Pozostałe 76,98% nie zna takich osób.

Wykres 9. Czy znasz osoby w swoim środowisku, które zażywają dopalacze? – uczniowie klas siódmych i ósmych

- Ponadto, 25,18% uczniów zadeklarowało, że nie posiada wiedzy na temat tego gdzie i od kogo można kupić dopalacze, a 66,19% stwierdziło, że nie wie gdyż się tym nie interesuje. Pozostałe 8,63% posiada wiedzę w tym zakresie.
- 41,73% uczniów zadeklarowało, że posiada ogólną wiedzę na temat skutków ich zażywania. Z kolei, 18,71% stwierdziło, że potrafi powiedzieć jaki wpływ mają dopalacze na poszczególne funkcje organizmu i narządy. Pozostałe 39,57% stanowili uczniowie, którzy przyznali się do braku wiedzy w tym zakresie. Warto zauważyć, iż nieco wzrósł odsetek uczniów potwierdzających brak wiedzy w zakresie konsekwencji zdrowotnych stosowania dopalaczy.

Tabela 15. Czy znasz konsekwencje zdrowotne stosowania dopalaczy? – analiza porównawcza

Czy znasz konsekwencje zdrowotne stosowania dopalaczy?	2021 rok	2025 rok
Tak, potrafię powiedzieć jaki wpływ mają dopalacze na poszczególne funkcje organizmu i narządy	14,00%	18,71%
Tak, wiem ogólnie jakie są skutki używania dopalaczy	59,33%	41,73%
Nie, nie znam	26,67%	39,57%

- Do używania dopalaczy przyznało się 6,47% tj. 9 badanych uczniów. Analizując dane można zauważyć, iż zdecydowana większość uczniów klas siódmych i ósmych nie miała dotychczas kontaktu z dopalaczami. Nieco niepokojącym jest jednak, iż odsetek osób potwierdzających kontakt z tego typu substancjami psychoaktywnymi wzrósł w porównaniu do poprzedniego badania.

Tabela 16. Czy używałaś/eś kiedykolwiek dopalaczy? – analiza porównawcza

Czy używałaś/eś kiedykolwiek dopalaczy?	2021 rok	2025 rok
Tak	2,67%	6,47%
Nie	97,33%	93,53%

- Kolejne pytanie zostało skierowane do ogółu badanych i dotyczyło przyjmowania substancji takich, jak leki uspokajające i nasenne z przepisu lekarza. Zdecydowana większość uczniów tj. 84,89% zaprzeczyła by taka sytuacja kiedykolwiek miała miejsce. Pozostałe osoby potwierdziły zażywanie tego typu leków, w tym: 7,19% krócej niż przez trzy tygodnie, a 7,91% przez trzy tygodnie lub dłużej.
- Z odpowiedzi uczniów klas siódmych i ósmych wynika, że zarówno rodzice, jak i nauczyciele zazwyczaj rozmawiają na temat szkodliwości zażywania narkotyków oraz dopalaczy, jednak robią to z różną częstotliwością.

Podsumowując przedstawione powyżej dane można stwierdzić, iż problem narkomanii w niewielkim stopniu jest obecny w środowisku szkolnym uczniów z terenu Gminy Korfantów.

W związku z powyższym zasadnym jest kontynuowanie działań profilaktycznych w szkołach, w szczególności w zakresie profilaktyki uzależnień i radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Działania zaplanowane w ramach profilaktyki szkolnej mają na celu wspieranie rozwoju programów i działań profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży, a także podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców, nauczycieli i pedagogów. Istotnym jest organizowanie szkoleń dla nauczycieli w zakresie umiejętności rozpoznawania niepokojących sygnałów wśród uczniów oraz zwiększenie kompetencji nauczycieli w zakresie organizowania i prowadzenia działań profilaktycznych. Zasadnym wydaje się również zwiększenie współpracy szkoły z rodzicami – angażowanie rodziców w sprawy szkoły, a nauczycieli w poznanie sytuacji domowej podopiecznych – co pozwoli na szybsze reagowanie w sytuacjach

problemowych. Warto również wspierać uczniów w rozwijaniu ich pasji, zainteresowań oraz w kształtowaniu w nich postaw ukierunkowanych na twórczość, kreatywność i motywację odkrywania nowych rzeczy oraz kreować pozytywną atmosferę współpracy, umożliwiającą uczniom samodzielne podejmowanie decyzji, branie za nich odpowiedzialność.

Uzależnienia behawioralne

Wyniki uzyskane wśród dorosłych mieszkańców z terenu Gminy Korfantów:

- Przyjętą miarą ważności różnych problemów społecznych była średnia uzyskana w wyniku odpowiedzi respondentów, gdzie waga punktowa wynosiła odpowiednio od 5 przy problemie uważanym za „bardzo istotny” do 1 przy „nieistotnym”. Problem uzależnień behawioralnych uzyskał wagę punktową 3,03. Był on trzecim najważniejszym problemem według badanych mieszkańców.
- W trakcie ankietyzacji zapytano więc badanych mieszkańców gminy, o to czy zdarza im się uczestniczyć we wskazanych formach gier losowych. Jak wynika z pozyskanych danych zdecydowana większość ankietowanych nie bierze udziału w tego typu grach. Wśród tych, którzy przyznali się do uczestnictwa, najbardziej popularną formą gier okazały się zakłady bukmacherskie typu STS, Lotto (20,29%).
- 10,14% badanych mieszkańców uczestniczy od czasu do czasu w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych, polegające na wysyłaniu płatnych smsów.
- Łącznie 46,38% mieszkańców zna osoby, które regularnie korzystają z gier losowych.
- 37,68% mieszkańców oceniło dostatecznie swoją wiedzę na temat uzależnień behawioralnych, natomiast 14,49% przyznało, iż jest ona niedostateczna.
- 47,83% badanych mieszkańców przyznaje, że ma problem z nadmiernym korzystaniem z telefonu komórkowego, a 46,38% z nadmiernym korzystaniem z Internetu.
- 15,94% badanych mieszkańców ma problem z nałogowym kupowaniem niepotrzebnych rzeczy.
- 17,39% badanych mieszkańców przyznaje, iż ma problem z uzależnieniem od pracy.
- 13,04% respondentów nadmiernie korzysta z gier komputerowych.

- 57,14% badanych rodziców przyznało, iż dzieci chętnie rozmawiają z nimi na temat wszystkich swoich problemów.
- 52,38% badanych rodziców przyznało, że ich dzieci spędzają przed komputerem od 1 do 3 godzin dziennie. Kolejno 28,57% wskazało na mniej niż 1 godzinę, a 11,90% zaznaczyło, iż ich dziecko korzysta z komputera od 3 do 5 godzin dziennie. Następnie 4,76% rodziców przyznało, że ich dziecko korzysta z komputera tylko w szkole, a pozostałe 2,38% zaznaczyło, że jest to ponad 5 godzin dziennie.
- 23,81% rodziców zauważyło u swojego dziecka nałogowe korzystanie z telefonu komórkowego.
- 19,05% uważa, iż ich dziecko ma problem z nadmiernym korzystaniem z gier komputerowych oraz nadmiernym korzystaniem z Internetu.
- 54,76% badanych rodziców oraz 54,55% badanych nauczycieli dobrze ocenia swój poziom wiedzy nt. uzależnień behawioralnych.
- 59,09% badanych nauczycieli przyznało, iż chciałoby uczestniczyć w warsztatach lub szkoleniach poświęconych tematyce uzależnień behawioralnych.
- Według 81,82% badanych nauczycieli wśród uczniów można zaobserwować niepokojące zachowania, które mogą sugerować np. problemy depresyjne, problemy z uzależnieniem behawioralnym.
- 81,82% badanych nauczycieli uważa, iż wśród uczniów można zaobserwować problem związany z nadmiernym korzystaniem z gier komputerowych, a 77,27% zauważyło problem nałogowego korzystania z telefonu wśród uczniów.
- 64,44% badanych nauczycieli przyznało, iż uczniowie mają problem związany nałogowym korzystaniem z Internetu. Ponadto, 31,82% badanych nauczycieli przyznało, że wśród uczniów można zaobserwować strach związany z brakiem telefonu komórkowego.

Przeprowadzone badania wskazały, iż problem uzależnień behawioralnych, dotyczy mieszkańców z terenu Gminy Korfantów, jak również ich rodzin. Zaleca się podjąć działania profilaktyczne w tym obszarze mające na celu podnoszenie świadomości mieszkańców w tym zakresie.

Wyniki uzyskane wśród uczniów klas piątych i szóstych szkół podstawowych z terenu Gminy Korfantów:

- Jak wynika z pozyskanych danych, prawie wszyscy badani uczniowie klas piątych i szóstych posiadają swój komputer, telefon czy tablet. Jak najczęściej przyznają uczniowie, że sprzętów elektronicznych korzystają od 1 do 3 godzin dziennie. Taką odpowiedź wskazało 44,34% badanych. Kolejno 18,87% wskazało na przedział od 3 do 5 godzin dziennie i tyle samo przyznało, że korzysta ze sprzętów elektronicznych więcej niż 5 godzin dziennie. Następnie 10,38% wskazało mniej niż 1 godzinę dziennie, a 5,66% korzysta tylko w weekendy.
- Badani korzystając z komputera, telefonu czy tabletu najczęściej poświęcają swój czas na gry, kolejno na odwiedzanie stron internetowych w związku z nauką oraz na śledzenie portali społecznościowych.
- Gdy zapytano badanych o to, czy często zawierają nowe znajomości w Internecie, 59,43% odpowiedziało, że takie sytuacje w ogóle się nie zdarzają. Pozostali ankietowani przyznali, że zdarza się im nawiązywać nowe kontakty w Sieci; w tym 33,02% zadeklarowało, że robi to okazjonalnie, a 7,55% odpowiedziało, że zdarza się to bardzo często. Analizując szczegółowe dane można zauważyć, iż takie sytuacje mają raczej charakter okazjonalny.

Tabela 17. Czy często zawierasz nowe znajomości w Internecie? – analiza porównawcza

Czy często zawierasz nowe znajomości w Internecie??	2021 rok	2025 rok
Tak, bardzo często	16,87%	7,55%
Raczej okazjonalnie	34,94%	33,02%
Nigdy nie zawieram takich znajomości	48,19%	59,43%

- 24,53% uczniów klas piątych i szóstych przyznało, iż mierzy się z nadmiernym korzystaniem z gier komputerowych.
- 15,09% stwierdziło, że ma problem ze zbyt częstym korzystaniem z telefonu.
- 13,21% przyznało, iż ma problem ze zbyt częstym korzystaniem z Internetu.

Wyniki uzyskane wśród uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych z terenu Gminy Korfantów:

- Jak wynika z pozyskanych danych, prawie wszyscy badani uczniowie klas siódmych i ósmych posiadają swój komputer, telefon czy tablet. Do braku tego typu urządzeń przyznało się 5,04% badanych uczniów. Jak najczęściej przyznają uczniowie, że sprzętów elektronicznych korzystają więcej niż 5 godzin dziennie. Taką odpowiedź wskazało 42,45% badanych.
- Badani korzystając z komputera, telefonu czy tabletu najczęściej poświęcają czas na śledzenie portali społecznościowych, kolejno na gry, w tym w wirtualne światy oraz naukę.
- Ponadto, 39,57% uczniów przyznało, iż okazjonalnie zawiera znajomości w Internecie, a 14,39% przyznaje, że robi to często. Pozostałe 46,04% stwierdziło, że nigdy nie zawiera takich znajomości. Analizując szczegółowe dane można zauważyć, iż takie sytuacje mają raczej charakter okazjonalny i w porównaniu do 2021 roku wzrósł odsetek potwierdzający brak zawierania takich znajomości.

Tabela 18. Czy często zawierasz nowe znajomości w Internecie? – analiza porównawcza

Czy często zawierasz nowe znajomości w Internecie??	2021 rok	2025 rok
Tak, bardzo często	16,00%	14,39%
Raczej okazjonalnie	49,33%	39,57%
Nigdy nie zawieram takich znajomości	34,67%	46,04%

- 38,85% uczniów klas siódmych i ósmych przyznało, że uczestniczyło w grach typu hazardowego. Z pozyskanych danych wynika, iż uczniowie potwierdzili najczęściej wielorazowe uczestnictwo w poszczególnych rodzajach gier i najczęściej były to gry na automatach w salonie gier oraz zakłady bukmacherskie np. STS, Lotto.
- 27,34% przyznaje, że nadmiernie korzysta z Internetu.
- 25,18% stwierdziło, że ma problem z nałogowym korzystaniem z telefonu.
- 25,18% przyznało, iż ma problem z nadmiernym kupowaniem niepotrzebnych rzeczy.
- 22,30% nadmiernie korzysta z gier komputerowych.

- 14,39% uznało, iż dotyczy ich problem hazardu.
- 14,39% ma obsesje na punkcie posiadania umięśnionego ciała.
- 11,51% uczniów klas siódmych i ósmych przyznało, iż dotyczy ich niekontrolowane objadanie się.
- 8,63% przyznało, że ma problem z obsesyjnym jedzeniem wyłącznie zdrowego, naturalnego i niskoprzetworzonego jedzenia.

Podsumowując przedstawione powyżej dane można stwierdzić, iż problem uzależnień behawioralnych jest obecny w środowisku szkolnym uczniów z terenu Gminy Korfantów. Wielu uczniów zadeklarowało chęć uczestnictwa w warsztatach profilaktycznych poświęconych właściwemu korzystaniu z komputera/Internetu oraz innych środków cyfrowych. Należy więc podjąć działania profilaktyczne w tym obszarze przede wszystkim poprzez upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych.

Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności interwencyjnej i profilaktycznej

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Korfantowie

Dane z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Korfantowie wskazują, iż wzrosła liczba osób, które zmotywowano do leczenia, natomiast liczba wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego pozostaje na podobnym poziomie.

Tabela 19. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działania GKRPA	Rok	Liczba
Posiedzenia GKRPA (ogółem)	Rok 2022	25 posiedzeń
	Rok 2023	29 posiedzeń
	Rok 2024	25 posiedzeń
Liczba osób wobec których były prowadzone sprawy przez GKRPA	Rok 2022	46 osób
	Rok 2023	39 osób
	Rok 2024	42 osoby
Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Rok 2022	10 kontroli
	Rok 2023	15 kontroli
	Rok 2024	5 kontroli
Zlecenia przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	Rok 2022	0 zleceń
	Rok 2023	1 zlecenie
	Rok 2024	1 zlecenie
Wnioski do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	Rok 2022	0 wniosków
	Rok 2023	1 wniosek
	Rok 2024	1 wniosek
Postanowienia w sprawie wydania opinii na sprzedaż napojów alkoholowych	Rok 2022	9 postanowień
	Rok 2023	6 postanowień
	Rok 2024	6 postanowień
Szkolenia, w których uczestniczyli członkowie komisji	Rok 2022	1 szkolenie
	Rok 2023	4 szkolenia
	Rok 2024	3 szkolenia
Liczba osób, które zmotywowano do leczenia	Rok 2022	6 osób
	Rok 2023	4 osoby
	Rok 2024	7 osób
Szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych (liczba punktów sprzedaży)	Rok 2022	24 punkty
	Rok 2023	27 punktów
	Rok 2024	23 punkty

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GKRPA w Korfantowie

Ważnym elementem lokalnej polityki powinna być zasada ograniczania ilości punktów sprzedaży alkoholu. Istotny jest także stały system kontroli punktów sprzedaży alkoholu, systematyczna edukacja właścicieli sklepów i sprzedawców oraz egzekwowanie najważniejszych przepisów związanych z zakazem sprzedaży alkoholu nieletnim.

W 2024 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła kontrolę w 5 placówkach sprzedaży alkoholu w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym szczególnie nie sprzedawanie alkoholu osobom nieletnim. Ponadto członkowie GKRPA odwiedzając sklepy rozprowadzili wśród sprzedawców materiały informacyjne, dotyczące zasad sprzedaży alkoholu oraz ulotki i plakaty.

PUNKT PROFILAKTYCZNO– KONSULTACYJNY W KORFANTOWIE:

W Punkcie Profilaktyczno- Konsultacyjnym zatrudnionych jest 2 psychologów.

Działalność Punktu Profilaktyczno- Konsultacyjnego w Korfantowie obejmowała bezpłatne porady psychologiczne dla osób uzależnionych (od alkoholu, od narkotyków, uzależnień behawioralnych) oraz członkom ich rodzin.

Głównymi zadaniami Punktu było:

- ✓ udzielanie konsultacji i poradnictwa dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- ✓ motywowanie osób uzależnionych oraz współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia uzależnień,
- ✓ motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie,
- ✓ udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu odwykowym,
- ✓ rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwości uzyskania pomocy i powstrzymania pomocy,
- ✓ upowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących uzależnień.

Psycholodzy udzielają porad i pomocy dla osób uzależnionych, ich rodzin oraz osób doświadczających przemocy domowej, osób współuzależnionych, sprawców przemocy oraz porad z dziećmi.

Głównymi problemami z jakimi zgłaszały się osoby do specjalistów były trudności rodzinne i społeczne, przemoc fizyczna i psychiczna, problemy wychowawcze i emocjonalne dzieci, problemy związane z uzależnieniem, sytuacje kryzysowe. Podczas spotkań motywowano do utrzymania abstynencji oraz rozwijania umiejętności służących trzeźwieniu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Korfantomie

- **Rok 2022** (liczba rodzin ogółem 117) w tym: rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień – 12,
- **Rok 2023** (liczba rodzin ogółem 123) w tym: rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień – 8,
- **Rok 2024** (liczba rodzin ogółem 99) w tym: rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień – 15.

Tabela 20. Powody przyznawania pomocy społecznej

Powody przyznawania pomocy społecznej	Rok	Liczba rodzin
Alkoholizm	Rok 2022	12
	Rok 2023	7
	Rok 2024	15
Narkomania	Rok 2022	0
	Rok 2023	1
	Rok 2024	0

Tabela 21. W związku z procedurą „Niebieskie Karty”:

W związku z procedurą „Niebieskie Karty”:	Rok	Liczba
Wszczęcie procedur	Rok 2022	28
	Rok 2023	20
	Rok 2024	32

Zespół Interdyscyplinarny w Korfantomie

Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową w latach 2022-2024

Liczba osób doznających przemocy domowej (ogółem):

- rok 2022: 46 osób,
- rok 2023: 36 osób,
- rok 2024: 32 osoby.

Liczba osób doznających przemocy domowej (kobiety):

- rok 2022: 22 kobiety,
- rok 2023: 13 kobiet,
- rok 2024: 15 kobiet.

Liczba osób doznających przemocy domowej (mężczyźni):

- rok 2022: 0 mężczyzn,
- rok 2023: 0 mężczyzn,
- rok 2024: 0 mężczyzn.

Liczba osób doznających przemocy domowej (nieletni):

- rok 2022: 18 nieletnich,
- rok 2023: 19 nieletnich,
- rok 2024: 23 nieletnich.

Liczba osób stosujących przemoc domową (ogółem), w tym sami mężczyźni:

- rok 2022: 6 mężczyzn,
- rok 2023: 4 mężczyzn,
- rok 2024: 10 mężczyzn.

**Liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu (ogółem),
w tym sami mężczyźni:**

- rok 2022: 6 mężczyzn,
- rok 2023: 4 mężczyzn,
- rok 2024: 4 mężczyzn.

Komisariat Policji w Korfantomie

Z danych przedstawionych przez Policję wynika, iż najczęściej dochodzi do interwencji związanych z spożywaniem alkoholu w miejscach niedozwolonych, a kolejno z prowadzeniem pojazdów na drodze publicznej po spożyciu alkoholu.

Tabela 22. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu

Interwencje	Rok	Liczba interwencji
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	Rok 2022	20
	Rok 2023	12
	Rok 2024	8

Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po spożyciu alkoholu	Rok 2022	27
	Rok 2023	13
	Rok 2024	2
Zakłócanie porządku publicznego	Rok 2022	13
	Rok 2023	15
	Rok 2024	16
Spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych	Rok 2022	44
	Rok 2023	74
	Rok 2024	27
Podejmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	Rok 2022	2
	Rok 2023	1
	Rok 2024	0
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	Rok 2022	1
	Rok 2023	0
	Rok 2024	0
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	Rok 2022	19
	Rok 2023	21
	Rok 2024	25
Ujawnieni nieletni pod działaniem alkoholu przekazani opiekunom	Rok 2022	7
	Rok 2023	2
	Rok 2024	0

Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029

Cel główny Programu:

Ograniczenie występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, narkomanii i innych substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz związanych z nimi szkód zdrowotnych i społecznych na terenie Gminy Korfantów.

Cele operacyjne Programu :

1. Zapobieganie spożywaniu napojów alkoholowych, narkotyków i dopalaczy.
2. Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych.
3. Ograniczenie używania alkoholu oraz zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych poprzez działania wychowawcze i profilaktyczne.
4. Ograniczenie stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych oraz środków zastępczych.
5. Wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży, opartych o kształtowanie właściwych postaw i wartości.
6. Wspieranie skutecznych procedur kontroli społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu i narkotyków.
7. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków i dopalaczy oraz problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi.
8. Podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo- wychowawczej.
9. Wspieranie działań szkół, instytucji i organizacji pozarządowych, środowisk abstynenckich kreujących właściwe wzorce i popularyzację zdrowego stylu życia.
10. Promowanie właściwych postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania zjawisku narkomanii, przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, przestępczości i przemocy domowej.

Zadania prowadzące do osiągnięcia ww. celów:

Zadanie nr 1: Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1.1 Świadczenie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków poprzez:

- a) systematyczną działalność Punktu Profilaktyczno- Konsultacyjnego w zakresie udzielania informacji i porad oraz organizowania pomocy terapeutycznej, psychologicznej i rehabilitacyjnej;
- b) pomoc terapeutyczną w kontynuowaniu trzeźwości osobom, które ukończyły leczenie;
- c) udzielanie indywidualnych konsultacji psychologa i terapeuty odwykowego.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba osób korzystających z Punktu Profilaktyczno- Konsultacyjnego;
- liczba udzielonych porad w Punkcie Profilaktyczno- Konsultacyjnym.

1.2 Działania podejmowane w zakresie motywowania do poddania się leczeniu odwykowemu.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba przeprowadzonych rozmów motywujących.

1.3 Czynności przygotowawcze do postępowania sądowego wobec osób odmawiających leczenia.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego.

1.4 Zakup i rozprowadzanie materiałów informacyjnych na temat wszelkich uzależnień oraz sposobów radzenia sobie w problemach osobistych.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba zakupionych materiałów informacyjnych.

1.5 Wspieranie działalności ośrodków leczenia odwykowego.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe.

1.6 Informowanie mieszkańców gminy o możliwościach skorzystania z pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych poprzez rozpowszechnianie informacji.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba zamieszczonych informacji w w/w zakresie na stronach internetowych (minimum jedna publikacja na rok).

1.7 Streetworking – praca prowadzona na ulicy, polegająca na dotarciu z pomocą w miejsce przebywania klienta (jak np. pedagogika ulicy). Metoda ta umożliwia pomaganie ludziom dotychczas izolowanym, odrzucanym i wykluczonym. Pozwala na docieranie ze wsparciem do wielu wykluczonych grup społecznych, m.in. osób uzależnionych nieleczących się, osób w kryzysie bezdomności – w miejscach ich przebywania.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba interwencji;
- liczba osób.

Zadania nr 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

2.1 Współpraca z podmiotami tworzącymi system pomocy rodzinom dotkniętym alkoholizmem i ofiarom przemocy domowej, w szczególności z Zespołem Interdyscyplinarnym.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba udzielonych porad w Profilaktyczno- Konsultacyjnym dla osób dotkniętych przemocą.

2.2 Działania zmierzające do zwiększenia skuteczności interwencji prawno-administracyjnych wobec przemocy, zaniedbań i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny powodowanych nadużywaniem alkoholu pomocy.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba interwencji przeprowadzonych w związku z przemocą domową.

2.3 Organizowanie wsparcia dla osób żyjących w rodzinach z problemem poprzez:

- a) udzielanie indywidualnego wsparcia psychologicznego,
- b) organizowanie zajęć terapeutycznych dla grup Al-anon i DDA;
- c) udzielanie pomocy w schronieniu.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba osób korzystających ze wsparcia psychologicznego;
- liczba osób uczestniczących w zajęciach terapeutycznych dla grup Al-anon i DDA;
- liczba osób, którym zapewniono bezpieczne schronienie.

2.4 Podejmowanie czynności prawnych według procedury Niebieskie Karty wobec osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu stosują przemoc i zaniedbują obowiązki rodzinne.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”.

2.5 Podejmowanie działań mających na celu pomoc w zakresie udzielania pomocy w dotarciu do stacjonarnych placówek profilaktycznych lub leczniczych, w tym placówek terapeutycznych, rehabilitacyjnych i leczenia HIV/AIDS.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba osób objętych pracą socjalną z powodu uzależnień.

2.6 Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemami uzależnień poprzez:

- a) objęcie dzieci indywidualną pomocą psychologiczną,
- b) finansowanie i prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych,
- c) wspieranie inicjatyw działań opiekuńczych i socjalnych wobec dzieci zaniedbywanych,
- d) finansowanie profilaktycznych i terapeutycznych form wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia, zagrożonych wykluczeniem społecznym,

- e) realizację wsparcia socjoterapeutycznego poprzez model „światlicy podwórkowej”,
- f) utworzenie systemu szybkiego reagowania w przypadkach sygnału świadczącego o krzywdzie dzieci,
- g) przysposabianie, remontowanie, wyposażanie placówek do zadań świetlicowych.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba dzieci objętych pomocą psychologiczną;
- liczba osób korzystających z zajęć socjoterapeutycznych;
- liczba inicjatyw działań opiekuńczych i socjalnych wobec dzieci zaniedbanych;
- liczba inicjatyw profilaktycznych i terapeutycznych form wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia, zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- liczba dofinansowań na rzecz placówek do zadań świetlicowych.

2.7 Zakup programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc domową.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba zakupionych programów;
- liczba odbiorców.

2.8 Wspieranie instytucji i stowarzyszeń skutecznie działających na rzecz pomocy terapeutycznej i zagospodarowania wolnego czasu dla dzieci z rodzin alkoholowych i z zaniedbaniami wychowawczymi.

Wskaźnik realizacji zadania:

- liczba dzieci z rodzin alkoholowych.

Zadanie nr 3: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

3.1 Realizowanie w szkołach rekomendowanych programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych kształtujących postawy i umiejętności ważne dla zdrowego stylu życia w ramach profilaktyki uniwersalnej.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- liczba rekomendowanych programów profilaktycznych;
- liczba uczniów uczestniczących w programach/warsztatach profilaktycznych.

3.2 Organizowanie i finansowanie autorskich programów profilaktycznych w placówkach szkolno-wychowawczych.

Wskaźnik osiągnięcia zadania:

- liczba autorskich programów profilaktycznych.

3.3 Udział w ogólnopolskich kampaniach informacyjnych i edukacyjnych związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanią oraz uzależnieniami behawioralnymi.

Wskaźnik osiągnięcia zadania:

- liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocji trzeźwości i zdrowego trybu życia.

3.4 Finansowanie szkoleń dla realizatorów programów profilaktycznych, wychowawców klasowych, pedagogów, opiekunów dzieci.

Wskaźnik osiągnięcia zadania:

- liczba szkoleń dla realizatorów programów profilaktycznych, wychowawców klasowych, pedagogów, opiekunów dzieci.

3.5 Prowadzenie działań mających na celu upowszechnianie wiedzy dotyczącej uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie i dystrybuowanie materiałów informacyjno- edukacyjnych: plakatów, ulotek, biuletynów, książek dotyczących tej problematyki.

Wskaźnik osiągnięcia zadania:

- liczba zakupionych materiałów dotyczących problematyki uzależnień behawioralnych.

3.6 Prowadzenie działań profilaktycznych dla rodziców (w szkołach i świetlicach wiejskich:

- a) edukacja rodziców w zakresie zagrożeń związanych z używkami,
- b) organizowanie warsztatów psychoedukacyjnych rozwijających kompetencje wychowawcze,
- c) udzielanie specjalistycznej pomocy rodzicom, których dzieci upijają się lub zażywają narkotyki.

Wskaźnik osiągnięcia zadania:

- liczba działań profilaktycznych dla rodziców.

3.7 Finansowanie diagnozy problemów społecznych – uzależnień.

Wskaźnik osiągnięcia zadania:

- liczba przeprowadzonych diagnoz lokalnych zagrożeń społecznych.

3.8 Finansowanie zajęć dla dzieci z elementami profilaktyki i edukacji uzależnień.

Wskaźnik osiągnięcia zadania:

- liczba zajęć z elementami profilaktyki i edukacji uzależnień.

3.9 Dofinansowanie w miarę potrzeb i środków finansowych pozalekcyjnych zajęć sportowych lub zajęć pozalekcyjnych mających na celu wzmacnianie czynników chroniących.

Wskaźnik osiągnięcia zadania:

- liczba zajęć mających na celu wzmacnianie czynników chroniących.

3. 10 Finansowanie zakupów i prenumeraty czasopism, plakatów, broszur oraz innych materiałów edukacyjnych o tematyce profilaktycznej dotyczącej uzależnień.

Wskaźnik osiągnięcia zadania:

- liczba zakupionych materiałów edukacyjnych.

- 3.11 Promowanie zdrowego stylu życia przez organizowanie wydarzeń rodzinnych, wielopokoleniowych, bezalkoholowych wśród mieszkańców z terenu Gminy Korfantów.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- liczba wydarzeń;
- liczba uczestników.

- 3.12 Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących skutków spożywania alkoholu w okresie ciąży. Edukacja w zakresie FASD.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- liczba działań;
- liczba odbiorców.

- 3.13 Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości użytkowników dróg.

Wskaźniki osiągnięcia zadania:

- liczba działań;
- liczba odbiorców.

Zadanie nr 4: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- 4.1 Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii, problemów uzależnień behawioralnych oraz przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Wskaźnik osiągnięcia zadania:

- liczba szkoleń dla osób zajmujących się problemami uzależnień.

4.2 Dofinansowanie imprez kulturalno-sportowych promujących zdrowy styl życia.

Wskaźnik osiągnięcia zadania:

- liczba imprez kulturalno- sportowych promujących zdrowy styl życia.

4.3 Szkolenia różnych grup zawodowych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień, w tym:

- a) finansowanie Zespołu Interdyscyplinarnego,
- b) członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- c) sprzedawców napojów alkoholowych,
- d) pracowników służby zdrowia.

Wskaźnik osiągnięcia zadania:

- liczba szkoleń.

4.4 Wspieranie zadań realizowanych przez stowarzyszenia abstynenckie/ trzeźwościowe.

Wskaźnik osiągnięcia zadania:

- liczba wspieranych zadań.

4.5 Udostępnianie pomieszczeń na spotkania grup samopomocowych.

Wskaźnik osiągnięcia zadania:

- liczba udostępnionych pomieszczeń.

4.6 Rozpropagowywanie informacji na temat działań w zakresie profilaktyki, edukacji, interwencji i pomocy w sprawach związanych z uzależnieniami.

4.7 Stała współpraca z placówkami gminnymi, powiatowymi i wojewódzkimi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie propagowania zdrowego stylu życia.

Zadanie nr 5: Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

5.1 Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy, w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości

i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zezwoleniu i innych aktach prawnych dotyczących handlu alkoholem.

- a) podejmowanie przez GKRPA działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów handlujących alkoholem;
- b) podejmowanie interwencji w stosunku do osób prawnych i fizycznych łamiących zakaz sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

Wskaźnik osiągnięcia zadania:

- liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży.

5.2 Podejmowanie interwencji w stosunku do osób prawnych i fizycznych łamiących ustawowy zakaz reklamy napojów alkoholowych.

Wskaźnik osiągnięcia zadania:

- liczba przeprowadzonych interwencji w związku z naruszeniem przepisów prawa.

5.3 Zobowiązanie sprzedawców do umieszczenia w widocznym miejscu tabliczek informacyjnych o szkodliwości alkoholu, zakazie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz na kredyt, o zakazie spożywania alkoholu w obrębie placówki handlowej.

Wskaźnik osiągnięcia zadania:

- liczba przypadków stwierdzenia uchybień w zakresie udostępniania w widocznym miejscu tabliczek informacyjnych.

5.4 W przypadku stwierdzenia złamania zakazu sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim lub nietrzeźwym a także w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych, Gmina występować będzie do Sądu Rejonowego w charakterze oskarżyciela publicznego.

Harmonogram realizacji zadań

Działania zaplanowane w ramach Programu realizowane będą w latach 2026-2029. Szczegółowy harmonogram realizacji ustalany będzie na bieżąco.

Przewidziane efekty

Zakładanym efektem realizacji programu jest ograniczenie występowania przyczyn oraz skutków nadużywania alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, a także stworzenie wielopłaszczyznowego, spójnego systemu wsparcia oraz pomocy dla osób i rodzin zagrożonych lub dotkniętych w/w problemami oraz zwiększenie jego skuteczności poprzez:

- zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach poprzez modyfikowanie stylu życia, wolnego od wszelkich używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, dzięki realizacji działań profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkotykowych, tj. informacyjno-edukacyjnych, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych;
- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przyczyn i skutków nadużywania alkoholu oraz substancji psychoaktywnych;
- udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami;
- zintensyfikowanie działań w stosunku do osób uzależnionych;
- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień;
- zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem spożycia napojów alkoholowych, używania substancji psychoaktywnych.

Realizacja programu zwiększy skuteczność pomocy kierowanej do rodzin oraz stworzy możliwość współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką alkoholową. Oczekiwanym rezultatem wspólnych działań będzie przeciwdziałanie uzależnieniom oraz patologizacji i zagrożeniu wykluczeniem społecznym. Interdyscyplinarne podejście daje możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości

w środowisku lokalnym, a tym samym podniesienia jakości życia mieszkańców z terenu Gminy Korfantów.

Odbiorcy programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 skierowany jest do wszystkich mieszkańców z terenu Gminy Korfantów, w szczególności do:

- dzieci i młodzieży z terenu Gminy Korfantów;
- osób i rodzin z problemem alkoholowym, problemem narkotykowym oraz problemem uzależnień behawioralnych;
- osób współuzależnionych i DDA;
- osób i rodzin zagrożonych problemem alkoholowym, problemem narkotykowym oraz problemem uzależnień behawioralnych;
- osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu problemów uzależnień;
- przedstawicieli instytucji i służb pracujących w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz organizacji zajmujących się tymi problemami;
- społeczności lokalnej.

Realizatorzy Programu

- Burmistrz Korfantowa wraz z Pełnomocnikiem ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (zwana dalej GKRPA),
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komisariat Policji,
- Placówki oświatowe i kulturalne.

Instytucje oraz osoby fizyczne współpracujące oraz wspierające prace Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Korfantów

- Urząd Miejski w Korfantowie;
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Korfantowie;
- Punkt Profilaktyczno- Konsultacyjny;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy;
- Organizacje pozarządowe;
- Placówki oświatowe;
- Komisariat Policji;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
- Sąd - kuratorzy sądowi;
- Prasa lokalna.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Korfantowie

- Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Korfantów zwanej dalej Komisją za udział w posiedzeniu (lub kontroli punktów sprzedaży alkoholu) przysługuje wynagrodzenie w wysokości 8% minimalnego wynagrodzenia.
- Przewodniczący Komisji za udział w posiedzeniu (lub kontroli punktów sprzedaży alkoholu) otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia.
- Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi obecność potwierdzona podpisem członka Komisji na listach obecności z odbytych posiedzeń (lub kontroli punktów sprzedaży alkoholu) w danym miesiącu.
- Wypłata wynagrodzenia następuje w terminie wypłaty wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w Urzędzie Miejskim w Korfantowie.
- Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów wyjazdu na szkolenia związane z pracą Komisji.

Czynności podejmowane w ramach posiedzenia:

- inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przemocą domową,
- rozpatrywanie zawiadomień osób i instytucji o przypadkach uzasadniających wszczęcie postępowania o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień i przemocy pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy, w szczególności wobec dzieci i młodzieży,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z Uchwałą Rady Miejskiej w Korfantomie w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Korfantów,
- prowadzenie kontroli przestrzegania zasad ustawowych i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Korfantów.

Zasady finansowania programu

Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z przepisami Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wydatki poniesione na realizację zadań w 2026 roku będą podstawą do określenia rzeczywistych kosztów i zaplanowania budżetu na lata 2027-2029.

Plan wydatków Programu zostanie określony w corocznej uchwale budżetowej.

Monitoring i wdrażanie programu

Za koordynację, monitoring i ewaluację „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029” odpowiedzialna jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Korfantowie.

Wdrażanie Programu będzie miało charakter ciągły i otwarty. Działania związane z profilaktyką będą podejmowane przy współpracy z podmiotami zaangażowanymi w realizację Programu.

Celem ewaluacji Programu będzie określenie efektów wdrażania jego założeń. Powodzenie realizacji Programu uwarunkowane jest w dużej mierze interdyscyplinarnym podejściem do problemu oraz stopniem zaangażowania poszczególnych podmiotów.

BURMISTRZ

mgr Janusz Wójcik

Spis tabel

Tabela 1. Czy kiedykolwiek piłaś/eś alkohol (piwo, wino, wódkę, alkopop)? – analiza porównawcza.....	15
Tabela 2. Czy znasz konsekwencje zdrowotne picia alkoholu? – analiza porównawcza	16
Tabela 3. Czy kiedykolwiek piłaś/eś alkohol? – analiza porównawcza	17
Tabela 4. W jakim wieku po raz pierwszy zdarzyło Ci się wypić napój alkoholowy?	17
Tabela 5. Jak często sięgasz po alkohol? – uczniowie klas siódmych i ósmych	18
Tabela 6. Ile razy zdarzyło Ci się pić alkohol w ciągu ostatnich 12 miesięcy?	18
Tabela 7. Ile razy zdarzyło Ci się pić alkohol w ciągu ostatnich 30 dni?	19
Tabela 8. Czy znasz konsekwencje zdrowotne picia alkoholu? – analiza porównawcza	20
Tabela 9. Czy znasz w swoim środowisku osoby zażywające narkotyki? – analiza porównawcza.....	24
Tabela 10. Czy znasz konsekwencje zdrowotne stosowania narkotyków? – analiza porównawcza.....	24
Tabela 11. Czy znasz konsekwencje prawne posiadania narkotyków? – analiza porównawcza.....	25
Tabela 12. Czy używałaś/eś kiedykolwiek narkotyków? – analiza porównawcza.....	26
Tabela 13. Czy znasz konsekwencje zdrowotne stosowania narkotyków? – analiza porównawcza.....	27
Tabela 14. Czy znasz konsekwencje prawne posiadania narkotyków? – analiza porównawcza.....	28
Tabela 15. Czy znasz konsekwencje zdrowotne stosowania dopalaczy? – analiza porównawcza.....	28
Tabela 16. Czy używałaś/eś kiedykolwiek dopalaczy? – analiza porównawcza.....	29
Tabela 17. Czy często zawierasz nowe znajomości w Internecie? – analiza porównawcza.....	33
Tabela 18. Czy często zawierasz nowe znajomości w Internecie? – analiza porównawcza.....	34
Tabela 19. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych	36
Tabela 20. Powody przyznawania pomocy społecznej.....	38
Tabela 21. W związku z procedurą „Niebieskie Karty”:	38

Tabela 22. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu	39
--	----

Spis wykresów

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na płeć – statystyki na 2024 rok.....	10
Wykres 2. Podział uczniów ze względu na płeć – uczniowie klas piątych i szóstych	15
Wykres 3. Czy kiedykolwiek piłaś/eś alkohol? – uczniowie klas piątych i szóstych ..	15
Wykres 4. Czy znasz konsekwencje zdrowotne picia alkoholu? – uczniowie klas piątych i szóstych	16
Wykres 5. Podział liczby uczniów ze względu na płeć – uczniowie klas siódmych i ósmych	17
Wykres 6. Czy znasz konsekwencje zdrowotne picia alkoholu? – uczniowie klas siódmych i ósmych	20
Wykres 7. Czy znasz w swoim środowisku osoby zażywające narkotyki? – uczniowie klas piątych i szóstych	24
Wykres 8. Czy znasz w swoim środowisku osoby zażywające narkotyki? – uczniowie klas siódmych i ósmych	26
Wykres 9. Czy znasz osoby w swoim środowisku, które zażywają dopalacze? – uczniowie klas siódmych i ósmych	28

Bibliografia

Spis publikacji

1. CBOS, Konsumpcja alkoholu w Polsce, Warszawa 2019
2. Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Raport o stanie narkomanii w Polsce, Warszawa 2019
3. M. Rowicka, Uzależnienia behawioralne, Terapia i Profilaktyka, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2015 r.
4. Opracowanie zbiorcze pod red. prof. A. M. Fala, *Alkohol w Polsce, kontekst społeczny i legislacyjny*, Warszawa 2020
5. Sierosławski. J., Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2024 r.

Źródła internetowe

1. <https://bdl.stat.gov.pl>